

GEZ	LP.1	KARTA ADRESOWA ZABYTKU NIERUCHOMEGO		3. Miejscowość
1. Nazwa FORT I (Twierdza Modlin) - zespół		2. Czas powstania 1878-80 r., 1912-14 r.		ZAKROCZYM
7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata				4. Adres
 <p>Lokalizacja obiektu</p>				 <p>Widok z góry</p> <p>Elewacja koszar</p> <p>ul. Byłych Więźniów Twierdzy Zakroczymskiej 13 05-170 Zakroczym</p> <p>Oznaczenie w ewidencji gruntów i budynków: działka o nr ew. 18 obręb 02-11</p> <p>własność: prywatna</p>
 <p>Przeciwskarpa</p> <p>Tradytor</p> <p>Ceglana elewacja koszar</p>				5. Przynależność administracyjna
				<p>województwo: mazowieckie</p> <p>powiat: nowodworski</p> <p>gmina: Zakroczym</p> <p>6. Forma ochrony</p> <p>Rejestr zabytków – decyzja A-948 z dnia 24.01.2000 r.</p> <p>MPZP miasta Zakroczym Teren 244-ZP/U</p>

8. Historia, opis i wartość

Fort I wybudowany w latach 1878-1880 jako pierwszy wewnętrzny pierścień fortów Twierdzy Modlin. Powstał na planie wzorcowego rosyjskiego fortu F1879. Zmodernizowany w latach 1894-1900.

Fort I (Twierdza Modlin) -zespół:

- galeria kontrminowa
- kaponiera czołowa z przelotnią
- kaponiera barkowa przeciwskarpa płn.
- kaponiera barkowa przeciwskarpie płd
- kaponiera barkowa płn.
- kaponiera barkowa płd.
- koszary szyjowe
- schron pogotowia kaponiery czoł I
- schron pogotowia kaponiery czołowej II
- schron pogotowia kaponiery barkowej I
- schron pogotowia kaponiery barkowej II
- schron pogotowia kaponiery bark I
- "Wielki" schron pogotowia kaponiery barkowej II
- "Wielki" schron pogotowia
- "Mały" płn. schron pogotowia
- "Mały" płd. schron pogotowia
- kaponiera szyjowa – działobitnia

Fort o symetrycznym narysie z dwoma czołami oraz dwoma barkami, otoczony głęboką fosą oraz wysokim wałem. Posiada prawdopodobnie również kaponierę w kleszczowo załamanej części szyjowej. W szyi wybudowano dwupoziomowe ceglane koszary wykonane z cegły i betonu w nasypie ziemnym z osiemnastoma pomieszczeniami. Elewacja koszar podzielona ozdobnym gzymsem kostkowym, ceglanym. Elewację wieńczy fryz arkadowy z gzymsem. Okna z nadprożami ceglanymi w formie łuków półkolistych.

Bogaty detal architektoniczny: ceglane pilastry, gzymsy wieńczące i kordonowe. Elewacja podzielona na dziewięć wnęk, mieszczących potrójne okna na kondygnacji, zewnętrzne wnęki z potrójnymi blendami zwieńczonymi okrągłymi łukami. W parterze wysokie okna bądź otwory drzwiowe, zwieńczone łukiem odcinkowym ze zwornikiem. Koszary posiadały dwa wejścia od strony szyi na pierwszym poziomie oraz jedno wejście od strony czoła na drugim poziomie.

Na dziedzińcu dwie ceglane wolnostojące prochownie. Podczas modernizacji powstała betonowa przeciwskarpa otaczająca fort na całej linii czołowej i barkowej. Wyposażona w szereg pancernych wyjść do fosy. W załamaniach przy kojcach skarpowych strzelnice broni ręcznej. Betonowa kaponiera przeciwskarpowa połączona z wnętrzem fortu poterną prowadzoną pod fosą. Tunel w przeciwskarpie ma ponad 700 m długości. Koszary szyjowe zabezpieczone poprzez wybudowaną trzykondygnacyjną kaponierę – tradytor o narysie zbliżonym do litery L. Drugi poziom kaponiery to strzelnice broni ręcznej, trzeci poziom przeznaczony dla artylerii. Kaponiera łączyła się z murem Carnota tworząc na styku bramę.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

dobry

10. Wykonanie karty (autor, data, podpis)

Małgorzata Frączkowska

Agnieszka Niezabitowska

15.12.2020 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

* Dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków